

Een monotoon koninginnedrama

WAT: toneel

GEZELSCHAP: Toneelgroep Amsterdam/Toneelhuis

REGIE: Ivo van Hove

MET: o.a. Halina Reijn, Hans Kesting, Chris Nietvelt

INFO: www.tga.nl

Een politiek schaakspel gemixt met godsdienststrijd, verraad, intriges en gekonkel aan het hof. Er is van alles gaande op het moment dat de katholieke Schotse vorstin Maria Stuart wegens hoogverraad al bijna twintig jaar gevangen wordt gehouden door haar bloedverwante, de protestantse Engelse koningin Elizabeth I.

Het betreft hier een spannend, waargebeurd historisch gegeven met een tragische afloop. Toch laten de taai teksten van Friedrich Schiller, die in *Maria Stuart* (1800) een fictieve ontmoeting tus-

sen deze twee iconen construeert, zich vaak maar moeilijk losweken van het papier. Ook in de regie van Ivo van Hove blijven de personages lange tijd op afstand, ondanks het speelveld dat letterlijk de zaal in komt. Hij heeft het stuk met strakke hand teruggebracht tot puur teksttheater waar je flink de aandacht bij moet houden. En doordat humor en lucht ontbreken, wordt het al snel een vrij somber, nogal monotoon geheel.

Gelukkig worden Elizabeth en Maria gespeeld door actrices die weinig middelen nodig hebben om het raffinement van de twee vrouwen te doen doorschemeren. Want naast de politieke machts spelletjes, te midden van mannen die hun taak dan wel hun eigenbelang zeer

serieus nemen, is niets menselijks deze koninginnen vreemd. Er is kift en jaloezie, twijfel en trots. Maria (Halina Reijn) weigert haar hoofd te buigen en aanvaardt waardig haar lot, terwijl de op het eerste gezicht zo ijzige Elizabeth (prachtige rol van Chris Nietvelt) voortdurend tobt en twijfelt.

Het mag dan niet het meest warmbloedige avondje toneel opleveren, *Maria Stuart* blijft een verhaal, dat het, ondanks het stukje geschiedvervalsing van Schiller, verdient om naverteld te worden. En hoewel het de kop van Stuart is die rolt, is het maar de vraag wie uiteindelijk het grootste offer heeft gebracht. Want op het eind zien we Elizabeth I, zoals we haar kennen uit de geschiedenisboeken: ongenaakbaar, maar dodelijk eenzaam. Ze

heeft haar eigen geluk opgeofferd voor haar volk.

Esther Kleuver

Scène uit 'Maria Stuart' van Toneelgroep Amsterdam en het Toneelhuis.

FOTO JAN VERSWEYVELD

